

УДК 371.398:378.147

Василь Ягулов,доктор педагогічних наук, професор,
Національний університет оборони України, м. Київ
<https://orcid.org/0000-0002-8956-3170>**Денис Коновалов,**Національний університет оборони України, м. Київ
<https://orcid.org/0000-0002-8563-1121>

DOI: 10.33099/2617-1775/2023-02/331-342

МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ФІЗИЧНОЇ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК ДО ВІЙСЬКОВО-ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ПРОЦЕСІ ВІЙСЬКОВО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

У статті запропоновано педагогічну модель формування фізичної готовності майбутніх офіцерів Сухопутних військ (далі – СВ) Збройних сил (далі – ЗС) України до військово-професійної діяльності в ВВНЗ із таких блоків: цільово-методологічного (відображає мету та підпорядковані їй основні завдання щодо формування фізичної готовності майбутніх офіцерів СВ згідно з провідними положеннями системного, компетентнісного, контекстного та суб'єктно-діяльнісного методологічних підходів); змістовного (містить вимоги до формування фізичної готовності); суб'єктного (містить процес взаємодії суб'єкта викладання – викладача (-ів) і суб'єкта навчальної діяльності – курсанта (-ів); методично-процесуального (містить методичну послідовність формування фізичної готовності майбутніх офіцерів СВ до професійної діяльності, методи, методичні прийоми та методика її формування у ВВНЗ); результативного (містить критерії і показники діагностування сформованості фізичної готовності майбутніх офіцерів; рівні її сформованості (низький, достатній, середній, високий).

Методи дослідження: теоретичний аналіз та узагальнення наукової літератури та інформації, педагогічне спостереження.

Ключові слова: педагогічне моделювання; модель; формування; блоки; майбутні офіцери; військово-професійна діяльність; фізична готовність.

Постановка проблеми. 24 лютого 2022 року російський агресор розпочав повномасштабну війну проти нашої суверенної держави та народу України. Нині агресор регулярно обстрілює українські міста, які перебувають у межах досяжності їхніх ракет, артилерії та реактивних систем залпового вогню. На полі бою кожен день наші військові демонструють силу духу, майстерність володіння зброєю та технікою, але викликає більшу занепокоєність їх стан здоров'я, фізичної підготовленості та готовності до бойової діяльності, коли вони перебувають в екстремальних умовах бойових дій. Водночас жорсткі реалії російсько-української війни чітко вказують на необхідність суттєвого покращення фізичного стану всіх категорій військовослужбовців і загалом фізичної підготовленості та готовності майбутніх офіцерів до військово-професійної діяльності, на що слід звернути увагу в процесі їх професійної підготовки у ВВНЗ.

Роль фізичного стану військовослужбовців для ефективного здійснення ними військово-професійної діяльності доведено результатами багатьох наукових досліджень і багатовіковим досвідом війн. Результати проведеного наукового аналізу свідчать, що фізичний стан офіцерів вважається

фундаментом для інших компонентів їх боєздатності. Це зумовлено тим, що рівень сформованості та розвиненості тих чи інших професійно важливих фізичних якостей майбутніх офіцерів значною мірою визначає загальну фізичну їх здатність виконувати як окремі рухові дії, так різну за характером і складністю рухові дії в процесі військово-професійної діяльності. Водночас, велике значення для виконання тих чи інших різноманітних завдань військово-професійної діяльності залежить від фізичної підготовленості курсантів – майбутніх офіцерів. Нині значення фізичної підготовленості майбутніх офіцерів у структурі їхньої бойової здатності та готовності впливає з наукового розуміння сутності людської природи, що ґрунтується на необхідності різноманітних фізичних властивостей, якостей і здатностей для успішної військово-професійної діяльності за бойових умов.

Проблема забезпечення загальної фізичної підготовленості в майбутніх офіцерів у ВВНЗ є надзвичайно актуальною як у теоретичному, так і в прикладному аспектах. Давно відомий лозунг «Готувати солдатів до того, що потрібно під час бою!» – ще раз використовується фахівцями підготовки військ армій найбільш розвинених країн світу. «Вчитися солдатам саме тому, як вони будуть воювати» – така нова філософія інноваційного формування фізичної готовності військовослужбовців, яка реалізується Управлінням навчання та доктрин СВ армії США. У зв'язку з цим розвиток основних професійно важливих фізичних якостей і закладення фізичного фундаменту майбутніх офіцерів на молодших курсах дає змогу цілеспрямовано формувати, розвивати та вдосконалювати професійно-прикладні фізичні якості курсантів як майбутніх фахівців СВ ЗС України. Їх фізична підготовленість відіграє важливу роль у складі бойової майстерності, військово-професійної працездатності як військовослужбовців і застосуванні ними всіх засобів у процесі виконання навчально-бойових і бойових завдань. Важливою початковою умовою формування фізичної підготовленості та готовності є здоров'я, рухова активність та рівень фізичної підготовленості майбутніх офіцерів. Важливим компонентом здоров'я, основою високої працездатності та життєздатності, базою, на якій відбувається вся рухова діяльність майбутніх офіцерів, є безумовно рівень фізичної підготовленості.

У зв'язку з цим забезпечення фізичної підготовленості майбутніх офіцерів є одним із першочергових завдань фахівців фізичного виховання в ВВНЗ. Окрім того, сучасні методики фізичної підготовки не задовольняють природну потребу курсантів в руховій активності.

Відповідно до вимог керівних документів основною метою фізичної підготовки військовослужбовців є забезпечення їх фізичної готовності до професійної діяльності.

Аналіз, систематизація та узагальнення результатів основних досліджень і публікацій із проблеми фізичної готовності майбутніх офіцерів до військово-професійної діяльності показав, що педагогічне моделювання у педагогічній теорії та практиці знаходить своє відображення у педагогічних дослідженнях. Педагогічне моделювання розуміється як непрямої, опосередкований метод наукового дослідження об'єктів пізнання

(безпосереднє вивчення яких з певних причин неможливе, ускладнене чи недоцільне) шляхом дослідження їхніх моделей [10, 393].

До педагогічного моделювання в остатні роки приділяється достатня увага, зокрема, це наукові напрацювання М. Анісімова [1], М. Лазарєва [3], Є. Лодатка [4], О. Мещанінова [5], А. Семенової [8], В. Ягупова [9; 19], М. Якубовського [16], а щодо фахівців фізичного виховання – І. Белікова [17], С. Костіва [2], Д. Погребняка [6] та ін.

Так, R. Sierra слушно наголошує, що педагогічна модель представляє теоретичний інструмент цілеспрямованого дослідження в спрощеному вигляді різних педагогічних процесів і явищ, які проектуються для їх ідеального відтворення [20]. Він вважає, що така модель є формальною теоретичною конструкцією досліджуваного педагогічного явища, яка відображає певний аспект педагогічного процесу та явища згідно з метою його формування, розвитку і коригуванню.

А. С. Гончаренко термін «модель» тлумачить, як еталон, стандарт, зразок, примірник чогось; схему для пояснення якогось явища або процесу [7, с. 195].

Науковці слушно наголошують, що «Педагогічне моделювання дає можливість створити модель спеціаліста на основі його компетенцій, обґрунтувати модель професійної компетентності, а також створити модель її формування в процесі набуття професійної освіти» [11, 146], тобто розкривають основні напрями реалізації педагогічного моделювання в педагогічній теорії та практиці.

Філософський енциклопедичний словник зазначає, що «модель» – це предметна, знакова чи мисленнєва (уявна) система, що відтворює, імітує або відображає якісь визначальні характеристики, тобто принципи внутрішньої організації або функціонування, певні властивості чи ознаки об'єкта пізнання (оригіналу), пряме, безпосереднє вивчення якого з якихось причин неможливе, неефективне або недоцільне, і може замінити цей об'єкт у процесі, що досліджується, з метою отримання знань про нього [10, 105].

Науковці щодо моделювання дидактичного процесу слушно зазначають, що модель є знаковою системою, «за допомогою якої можна відтворити дидактичний процес як предмет дослідження, показати в цілісності його структуру, функціонування і зберегти цю цілісність на всіх етапах дослідження» [21, 31].

На основі узагальнення наукових джерел можна зауважити такі аспекти педагогічного моделювання:

по-перше, що таке моделювання – це дослідження різних педагогічних явищ і процесів за допомогою проектування їх моделей;

по-друге, у процесі педагогічного моделювання можна досягти, на думку науковців [9, 67], чітких дослідницьких цілей;

по-третє, науковцями педагогічне моделювання використовується для формування та розвитку різних видів компетентності військових фахівців у системі військової освіти [2–6; 8–9; 14; 19 тощо]. Слід зазначити, що у спеціальній літературі сучасні вчені та практики шукають різні оптимальні підходи щодо створення стійкої моделі нормативно-практичного формування

готовності офіцерів СВ до професійної діяльності в її різних аспектах, формах і режимах здійснення.

Але також наголошуємо, що проблема саме теми педагогічного моделювання щодо теми нашої статті продовжує залишатися поза увагою науковців, що актуалізує необхідність таких наукових пошуків.

Метою дослідження є педагогічне проектування моделі формування фізичної готовності майбутніх офіцерів Сухопутних військ до військово-професійної діяльності в процесі військово-професійної підготовки в ВВНЗ.

Виклад основного матеріалу. «Наукова цінність» педагогічного моделювання полягає у тому, що воно дає можливість досліджувати різні педагогічні явища на спроектованій моделі для системного дослідження щодо предмета наукового пошуку, у тому числі й безпосередньо педагогічних аспектів формування фізичної готовності майбутніх офіцерів СВ у ВВНЗ. У нашому дослідженні педагогічне моделювання містить такі етапи:

1) формування чіткого уявлення про проектування моделі формування фізичної готовності майбутніх офіцерів СВ, визначення її місця, ролі та функцій у системі їх військово-професійної підготовки в ВВНЗ;

2) отримання структурного уявлення про формування фізичної готовності майбутніх офіцерів СВ як важливого контекстного педагогічного явища, а також про педагогічні аспекти її цілеспрямованого формування, розвитку та вдосконалення в системі їх військово-професійної підготовки – виокремлення її змісту та структури, визначення мети, змісту, методик, засобів і результату її формування, розвитку та вдосконалення; розроблення та обґрунтування критеріїв і показників діагностування її сформованості, розвиненості та вдосконаленості;

3) проектування системних, взаємозв'язаних і водночас послідовних блоків педагогічної моделі формування фізичної готовності майбутніх офіцерів СВ – цільово-методологічного, теоретичного, суб'єкт-суб'єктного, методично-процесуального та результативного;

4) розроблення відповідної контекстної професійно орієнтованої моделі формування фізичної готовності майбутніх офіцерів СВ: на основі теоретичного та емпіричного дослідження щодо предмета дослідження встановлюються відомості щодо їх фізичної готовності як майбутніх фахівців ЗС України;

5) визначення основних педагогічних аспектів – цільових, змістовних, суб'єктних, організаційно-методичних і результативних – формування фізичної готовності майбутніх офіцерів СВ у системі військової освіти, що конкретизується в її змісті, методиках, засобах і основних етапах формування;

б) встановлення причинно-наслідкових зв'язків педагогічного моделювання – ефект впровадження моделі у військово-педагогічний процес ВВНЗ щодо формування фізичної готовності курсантів як майбутніх офіцерів СВ.

Запропонована нами модель реалізує такі функції:

аксіологічну (формує у майбутніх офіцерів як суб'єктів екстремального виду діяльності цінності фізичної культури та спорту, здорового способу життя, фізичної досконалості як військового професіонала та мотивацію цілеспрямованого формування фізичної готовності);

пізнавальну (спрямована на формування системи знань про фізичну культуру та спорт, здоровий спосіб життя, фізичну досконалість як військового професіонала);

поведінково-діяльнісну (формує фізичні навички та уміння, а бажано – фізичні здатності щодо майбутньої управлінської діяльності; формує наукові уявлення про фізичну культуру та спорт, здоровий спосіб життя, фізичну досконалість як військового професіонала – суб'єкта військового управління);

рефлексивну (розвиває здатність до самооцінювання, самоконтролю та самодетермінації як своєї фізичної готовності як суб'єкта військового управління в системі фізичного виховання та спорту в ЗС України).

На підставі проведеної теоретичної розвідки наукової літератури та основі урахування провідних ідей і положень системного, компетентнісного, контекстного та суб'єктно-діяльнісного методологічних підходів до професійної підготовки майбутніх військових фахівців, а також специфіки посадового призначення офіцерів СВ пропонуємо таку контекстну модель, яка включає цільово-методологічний, змістовний, суб'єкт-суб'єктний, методично-процесуальний і оцінно-результативний блоки формування їх фізичної готовності в процесі військово-професійної підготовки (рис. 1).

ЦІЛЬОВО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ БЛОК		
МЕТА: формування фізичної готовності майбутніх офіцерів Сухопутних військ до військово-професійної діяльності у процесі військово-професійної підготовки у ВВНЗ.		
Методологічні підходи до формування фізичної готовності – системний, компетентнісний, контекстний і суб'єктно-діяльнісний.		
Принципи: науковості, наочності, суб'єкт-суб'єктної взаємодії, свідомості й активності, контекстності, системності і послідовності.		
ЗМІСТОВНИЙ БЛОК		
Зміст формування фізичної готовності майбутніх офіцерів та її основних компонентів – ціннісно-мотиваційного, когнітивного, поведінково-діяльнісного, індивідуально-психічного та суб'єктного.		
СУБ'ЄКТ-СУБ'ЄКТНИЙ БЛОК		
Викладач →	СУБ'ЄКТ-СУБ'ЄКТНА ПЕДАГОГІЧНА ВЗАЄМОДІЯ	← Курсант як майбутній офіцер
МЕТОДИЧНО-ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ БЛОК		
Методика	Методи	Види навчальних занять
Основні етапи: діагностувально-мотиваційний; поведінково-діяльнісний; результативний.	словесні (усний виклад навчального матеріалу та його обговорення; наочні (<i>показ, ілюстрація, демонстрація</i>); практичні (<i>вправи, практичні заняття, інструктажі, практика, стажування тощо</i>); самостійна робота (<i>робота з друкованими джерелами, виконання усних, письмових вправ, самостійне тренування та ін.</i>); педагогічного діагностування: <i>залік, іспит.</i>	лекція, практичне, семінарське та групове заняття, групова вправа, індивідуальне заняття, тактичне (тактико-спеціальне) заняття, самостійна робота, консультація, залік, іспит.
ОЦІННО-РЕЗУЛЬТАТИВНИЙ БЛОК		

Діагностування рівнів сформованості фізичної готовності майбутніх офіцерів Сухопутних військ у процесі військово-професійної підготовки у ВВНЗ.		
Критерії оцінювання сформованості фізичної готовності майбутніх офіцерів		Рівні
ціннісно-мотиваційний	діяльнісний	
інтелектуальний	психологічний	
суб'єктний		
Результат: сформованість фізичної готовності майбутніх офіцерів Сухопутних військ до військово-професійної діяльності у процесі військово-професійної підготовки у ВВНЗ		

Рис. 1. Модель формування фізичної готовності майбутніх офіцерів Сухопутних військ до військово-професійної діяльності у процесі військово-професійної підготовки у ВВНЗ

Цільово-методологічний блок моделі відображає мету та методологічні підвалини формування фізичної готовності у майбутніх офіцерів до військово-професійної діяльності з урахуванням їх майбутніх військово-професійних, фахових і фізичних знань, умінь і навичок, здібностей і здатностей, цінностей і досвіду діяльності як суб'єкта військово-професійної діяльності. Відповідно до формування їх фізичної готовності нами виокремлено відповідні компоненти, які в сукупності дають можливість враховувати їх службову, фахову, у тому числі найголовніше – військово-професійну діяльність у військах у бойових умовах.

Мета полягає у забезпеченні сформованості їх фізичної готовності як суб'єктів екстремального виду діяльності до професійної діяльності.

Принципи формування: науковості, послідовності та системності навчання, доступності та дохідливості викладання, свідомості й активності, наочності та змодельованості, контекстності чи прикладної спрямованості.

Змістовний блок моделі відображає зміст фізичної готовності до військово-професійної діяльності у майбутніх офіцерів СВ і містить змістовні вимоги до її формування в процесі набуття військово-професійної освіти. Крім цього, зміст їх фізичної підготовки має враховувати вимоги сучасної гібридної війни, досягнення в галузях військової освіти, інформаційних технологій, охорони здоров'я та військових наук. Вважаємо, що зміст їх військово-професійної підготовки має бути також безпосередньо спрямованим на формування їх фізичної готовності до військово-професійної діяльності та включати її ціннісно-мотиваційний, когнітивний, поведінково-діяльнісний, індивідуально-психічний і суб'єктний компоненти.

Запропонована нами модель реалізує такі функції:

ціннісно-мотиваційну (цінності здорового способу життя, зайняття спортом, мотивація до формування, розвитку та вдосконалення своєї фізичної готовності до успішної військово-професійної діяльності);

пізнавальну (формує систему знань, умінь і навичок фізичної готовності до успішної військово-професійної діяльності);

адаптивну (формує фізичні навички та вміння для успішної реалізації посадових компетенцій у складних умовах військово-професійної діяльності на конкретній посаді в СВ);

нормативну (формує та закріплює уявлення про соціально-моральні та військово-професійні норми, цінності, знання керівних документів зі фізичної підготовки військовослужбовців взагалі та до своєї фізичної підготовленості й готовності до успішної військово-професійної діяльності як суб'єкт військового управління зокрема);

рефлексивно-оцінну (формує суб'єктність майбутнього офіцера в сфері фізичного виховання, самовиховання та самовдосконалення як суб'єкта майбутньої військово-професійної діяльності).

Формування фізичної готовності курсантів до успішної військово-професійної діяльності як майбутніх офіцерів СВ – суб'єктів військового управління проходить послідовно у три етапи:

діагностувально-мотиваційний (спрямований на визначення початкового рівня сформованості їх фізичної готовності до військово-професійної діяльності як майбутніх офіцерів, усвідомлення проблем і труднощів, з якими зустрічаються вони у процесі її формування в ВВНЗ, а також на формування цінностей і мотивації до фізичної підготовки, здорового способу життя, зайняття військово-прикладними видами спорту);

– поведінково-діяльнісний (забезпечує конкретні дії, вчинки курсантів щодо формування своєї фізичної готовності до військово-професійної діяльності як майбутніх офіцерів, активну участь у спортивно-масових заходах, зайняття військово-прикладними видами спорту, участь у спортивно-оздоровчих заходах, цілеспрямоване формування і вдосконалення основних професійно-важливих фізичних якостей як військового професіонала СВ ЗС України);

результативний (спрямований на формування курсантів як суб'єктів фізичної підготовки та фізичної готовності в ВВНЗ і з'ясування результативності сформованості їх фізичної готовності до військово-професійної діяльності як майбутніх офіцерів до військово-професійної діяльності як суб'єктів військового управління).

Суб'єкт-суб'єктний блок є головним, оскільки від суб'єктного ставлення та суб'єктної позиції як військових педагогів, так і курсантів як суб'єктів навчальної та майбутньої військово-професійної діяльності залежить сформованість фізичної готовності курсантів як майбутніх офіцерів – суб'єктів військово-професійної діяльності в СВ. Наголошуємо, що «...у процесі військово-професійної підготовки офіцера слід збагачувати його соціальну суб'єктність – особистість, формувати та розвивати культуру навчальної діяльності, результатом якого є навчальна суб'єктність офіцера, а інтегральним результатом набуття професійної освіти є формування військово-професійної суб'єктності – професіонала військової справи» [13, 226]. Блок забезпечує взаємодію як мінімум двох суб'єктів – викладача і курсанта, підвалину якої складає суб'єктно-діяльнісний підхід до формування фізичної готовності до військово-професійної діяльності майбутніх офіцерів СВ. Для цього необхідно дотримуватися суб'єкт-суб'єктної взаємодії між військовими педагогами та курсантами в ВВНЗ, оскільки без неї не можливе формування професійної суб'єктності майбутнього офіцера взагалі та в сфері фізичного виховання та

самовиховання курсантів, зокрема. При цьому маємо на увазі, що суб'єкт має в повному обсязі оволодіти структурою своєї навчальної діяльності, в якій він приймає участь, із врахуванням його мотивів і мети до отримання результату, здатності його оцінювати, рефлексувати і корегувати. Відтак, він усвідомлює та сприймає основні якості суб'єкта – самосвідомість, саморегуляцію, автономність, здатність нести відповідальність за свої дії (вчинки) і ймовірний результат своїх дій [12].

Отже, основний смисл і призначення цього блоку – зробити кожного курсанта як майбутнього військового професіонала суб'єктом фізичного виховання та самовиховання.

Методично-процесуальний блок забезпечує поступове формування у майбутніх офіцерів СВ фізичної готовності до майбутньої військово-професійної діяльності, що реалізується за обґрунтованою нами методикою. Головне у методичному блоці – це зробити їх активними суб'єктами фізичного вдосконалення, формування та вдосконалення своєї фізичної готовності до майбутньої військово-професійної діяльності. З цією метою основна увага приділяється практичному методу формування їх фізичної готовності як майбутніх суб'єктів управлінської діяльності в СВ ЗС України. А при цьому враховуємо, що «Багатство проявів особистості військового фахівця та її психологічна структура залежать від конкретних історичних, культурних, соціальних і військово-професійних відносин в українському суспільстві, оскільки вона безпосередньо розвивається і вдосконалюється в процесах активної соціальної взаємодії, військово-професійної та інших видів діяльності, особистісного, військово-професійного та суб'єктного самоствердження та самоактуалізації у військовому середовищі» [15, 120].

Даний блок представлений сукупністю різноманітних організаційних форм фізичного виховання, військово-професійної підготовки майбутніх офіцерів, власне з застосуванням контекстних методів, практичних вправ і засобів, які спроектовані в методику формування їх фізичної готовності. Основними етапами методики є діагностувально-мотиваційний, поведінково-діяльнісний і результативний.

Методичну складову методики складають основні методи навчання курсантів, до яких відносимо усне викладення матеріалу, показ, обговорення матеріалу, що вивчається, практичні заняття, самостійна робота, контроль, до видів навчальних занять – лекції, семінарські та практичні заняття, розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, ділові й рольові ігри, вправи, вирішення ситуаційних завдань, пошук інформації у мережі Інтернет, підготовка мультимедійних презентацій, практичне виконання вправ, діагностування, обмін досвідом, зустріч із видатними спортсменами та тренерами, індивідуальну і самостійну роботу, навчальну практику, іспити, до засобів – підручники, навчальні посібники, фізичні вправи, сили природи та чинники гігієни, тестові завдання, спортивне обладнання та інвентар.

Результативний блок передбачає реалізацію таких функцій, як діагностувальну, регулювальну і прогнозувальну, які в свою чергу дають можливість здійснювати контролювання/самоконтролювання та

оцінювання/самооцінювання засвоєних теоретичних і практичних знань майбутніми офіцерами сформованості фізичної готовності майбутніх офіцерів СВ. Зміст блоку містить обґрунтовані нами критерії та показники діагностування сформованості їх фізичної готовності.

Блок включає результат сформованості їх фізичної готовності як власне майбутніх військових професіоналів та з'ясування рівнів сформованості її компонентів із використанням визначених нами критеріїв і показників.

Основною функцією цього блоку є констатувальна – констатування актуальної динаміки та рівнів сформованості (низький, достатній, середній, високий) фізичної готовності за конкретними компонентами – ціннісно-мотиваційного, когнітивного, поведінково-діяльнісного, індивідуально-психічного, суб'єктного – за допомогою розробленої методики їх діагностування. На підставі встановлених рівнів сформованості фізичної готовності аналізується інформація для внесення відповідних і необхідних змін до її формування в процесі їх військово-професійної підготовки.

Висновки. З'ясовано, що педагогічна модель формування фізичної готовності майбутніх офіцерів СВ є ідеальним відображенням мети, завдань, принципів, умов і блоків її формування як у майбутніх військових професіоналів, критеріїв і показників діагностування рівнів її сформованості, а також з'ясування зв'язків між ними.

Визначено, що педагогічне моделювання є дієвим науково-педагогічним методом щодо формування фізичної готовності майбутніх офіцерів СВ до військово-професійної діяльності, а відповідна спроектована контекстна професійно орієнтована модель реалізує насамперед організаційно-управлінську функцію щодо її формування.

Доведено, що педагогічне моделювання щодо формування фізичної готовності майбутніх офіцерів СВ до військово-професійної діяльності передбачає дотримання вимог і принципів сучасних методологічних підходів – системного, контекстного, компетентнісного та суб'єктно-діяльнісного.

Перспективні напрями подальших наукових пошуків – розроблення контекстної методики формування фізичної готовності майбутніх офіцерів СВ до професійної діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Анісімов М. В. Теоретико-методологічні основи прогнозування моделей у професійно-технічних навчальних закладах. Київ–Кіровоград : ПОЛІУМ, 2011. 464 с.
2. Костів С. Ф., Ягупов В. В. Педагогічне моделювання розвитку психофізичної витривалості майбутніх професіоналів військового управління на етапі оперативно-тактичної підготовки. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2020. Вип. № 28. Т. 2. С. 172–180. URL: DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863.2/28.208670>
3. Лазарєв М. І. Полісистемне моделювання змісту технологій навчання загальноінженерних дисциплін : монографія. Харків : Вид-во НФаУ, 2003. 356 с.
4. Лодатко Є. О. Моделювання педагогічних систем і процесів : монографія. Слов'янськ : СДПУ, 2010. 148 с.
5. Мещанінов О. П. Сучасні моделі розвитку університетської освіти в Україні: теорія і методика : дис. ... д-ра наук : 13.00.04. 2005. 509 с.
6. Погребняк Д. В. Педагогічне моделювання розвитку фахової компетентності

начальників фізичної підготовки і спорту військових частин Збройних сил України у системі післядипломної освіти. *Інноваційна педагогіка* : науковий журнал. 2019. Вип. 18 (2). С. 67–72.

7. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. К. : Либідь, 1997. 376 с.

8. Семенова А. В. Парадигмальне моделювання у професійній підготовці майбутніх учителів : монографія. Одеса : Юридична література, 2009. 504 с.

9. Тракалюк О. Л., Ягупов В. В. Модель розвитку спеціальної компетентності посадових осіб кадрових органів Збройних Сил України. *Вісник Удмуртського університету. Філософія. Соціологія. Психологія. Педагогіка* : електронний науковий журнал. 2013. Вип. 4. С. 67–74. URL: <http://lib.iitta.gov.ua>.

10. Філософський словник. Вид. 2-ге, переробл. і доп. / За ред. В. І. Шинкарука. К. : Голов. ред. УРЕ, 1986. 800 с.

11. Ягупов В. В. Моделювання професійної компетентності випускників професійних навчальних закладів. *Нові технології навчання* : зб. наук. пр. 2013. Вип. 76. С. 144–152.

12. Ягупов В. В. Студент, який навчається у професійному навчальному закладі як суб'єкт педагогічного процесу. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія : Педагогічні та психологічні науки*. 2014. № 4. С. 365–377. URL: http://nbuv.gov.ua/j_pdf/znpnparv_ppn_2014_4_34.pdf.

13. Ягупов В. В. Професійна суб'єктність, суб'єкт військово-професійної діяльності як інтегральний результат професійної підготовки офіцерів. *Теорія і практика професійної майстерності в умовах ціложиттєвого навчання*: монографія / за заг ред. О. А. Дубасенюк. Житомир : Вид-во Рута, 2016. С. 223–233.

14. Ягупов В. В. Управлінська культура офіцерів як системна психолого-педагогічна проблема. *Військова освіта*. 2013. № 2. С. 205–213. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/vios_2013_2_25.pdf.

15. Ягупов В. В., Ягупова О. В. Чинники становлення особистості військового професіонала. *Креативна педагогіка* : наук.-метод. журнал / Академія міжнародного співробітництва з креативної педагогіки. 2011. № 1. С. 120–125.

16. Якубовські М. А. Теоретико-методологічні основи математичного моделювання професійної діяльності вчителя : автореф. ... д-ра пед. наук 13.00.04 / Інститут педагогіки і психології професійної освіти АПН України. К., 2004. 40 с.

17. Bielikov I. Pedagogical modeling of the formation of organizational competence in future specialists in physical culture and sports of the Armed Forces of Ukraine. *Science Rise: Pedagogical Education*. 2022. 5 (50). P. 4–8. URL: DOI: <http://doi.org/10.15587/2519-4984.2022.265102>.

18. Campbell T., Oh P. S., Maughn M., Kiriazis N., Zuwallack R. A Review of Modeling Pedagogies: Pedagogical Functions, Discursive Acts, and Technology in Modeling Instruction. *Eurasia Journal of Mathematics, Science & Technological Education*. 2015. Vol. 11, № 1. P. 159–176.

19. Kyva V. Yu., Yahupov V. V. Pedagogical modelling of development of information and communication competence of professors of distance learnin military education system. *Applied Researches in Technics, Technologies and Education* : Journal of the Faculty of Technics and Technologies. 2019. No 7(3). P. 224–232.

20. Sierra R. Modelo teórico para el diseño de una estrategia pedagógica en la educación primaria y secundaria básica : Tesis presentada en opción al grado científico de Doctor en Ciencias Pedagógicas. Ciudad de La Habana, 2004. 202 p.

21. Ягупов В. В. Моделювання навчального процесу як педагогічна проблема. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика* : наук. метод. журнал / гол. ред. С. Сисоєва. 2003. Вип. 1. С. 28–37.

REFERENCES

1. Anisimov M. V. Theoretical and methodological bases of forecasting models in vocational and technical educational institutions. Kyiv-Kirovohrad: POLIUM, 2011. 464 p.
2. Kostiv S.F., Yagupov V.V. Pedagogical modeling of the development of psychophysical endurance of future military management professionals at the stage of operational-tactical training. *Current issues of humanitarian sciences*. 2020. Issue No. 28. T. 2. P. 172–180. URL: DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863.2/28.208670>
3. Lazarev M. I. Polysystemic modeling of the content of technologies of teaching general engineering disciplines: monograph. Kharkiv: NFaU Publishing House, 2003. 356 p.
4. Lodatko E. O. Modeling of pedagogical systems and processes: monograph. Sloviansk: SDPU, 2010. 148 p.
5. Meshchaninov O. P. Modern models of development of university education in Ukraine: theory and methodology: diss. ... Doctor of Science: 13.00.04. 2005. 509 p.
6. Pogrebnyak D. V. Pedagogical modeling of the development of professional competence of chiefs of physical training and sports of military units of the Armed Forces of Ukraine in the system of postgraduate education. *Innovative pedagogy: scientific journal*. 2019. Issue 18 (2). P. 67–72.
7. Goncharenko S. U. *Ukrainian Pedagogical Dictionary*. K.: Lybid, 1997. 376 p.
8. Semenova A. V. Paradigmatic modeling in professional training of future teachers: monograph. Odesa: Legal Literature, 2009. 504 p.
9. Trakalyuk O. L., Yagupov V. V. Model of the development of special competence of officials of the personnel bodies of the Armed Forces of Ukraine. *Bulletin of the Udmurt University. Philosophy. Sociology. Psychology. Pedagogy: an electronic scientific journal*. 2013. Issue 4. P. 67–74. URL: <http://lib.iitta.gov.ua>.
10. *Philosophical dictionary*. Kind. 2nd, revised and additional / Under the editorship V. I. Shinkaruk. K.: Chairman. ed. URE, 1986. 800 p.
11. Yagupov V. V. Modeling of professional competence of graduates of professional educational institutions. *New learning technologies: coll. of science pr.* 2013. Issue 76. P. 144–152.
12. Yagupov V. V. A student in a professional educational institution as a subject of the pedagogical process. *Collection of scientific works of the National Academy of the State Border Service of Ukraine. Series: Pedagogical and psychological sciences*. 2014. No. 4. P. 365–377. URL: http://nbuv.gov.ua/j_pdf/znpnapv_ppn_2014_4_34.pdf.
13. Yagupov V. V. Professional subjectivity, the subject of military-professional activity as an integral result of professional training of officers. *Theory and practice of professional skills in the conditions of lifelong learning: monograph / under the editorship. O. A. Dubasenyuk*. Zhytomyr: Ruta Publishing House, 2016. P. 223–233.
14. Yagupov V. V. Management culture of officers as a systemic psychological and pedagogical problem. *Military education*. 2013. No. 2. P. 205–213. URL: http://nbuv.gov.ua/j_pdf/vios_2013_2_25.pdf.
15. Yagupov V.V., Yagupova O.V. Factors in the formation of the personality of a military professional. *Creative pedagogy: science and method. journal / Academy of International Cooperation in Creative Pedagogy*. 2011. No. 1. P. 120–125.
16. Yakubovski M. A. Theoretical and methodological foundations of mathematical modeling of the teacher's professional activity: autoref. ... Dr. Ped. Sciences 13.00.04 / Institute of Pedagogy and Psychology of Vocational Education of the Academy of Sciences of Ukraine. K., 2004. 40 p.
17. Bielikov I. Pedagogical modeling of the formation of organizational competence in future specialists in physical culture and sports of the Armed Forces of Ukraine. *Science Rise: Pedagogical Education*. 2022. 5 (50). R. 4–8. URL: DOI: <http://doi.org/10.15587/2519-4984.2022.265102>.
18. Campbell T., Oh P. S., Maughn M., Kiriazis N., Zuwallack R. A Review of Modeling Pedagogies: Pedagogical Functions, Discursive Acts, and Technology in Modeling Instruction. *Eurasia Journal of Mathematics, Science & Technology, Education*. 2015. Vol. 11, No. 1. P. 159–176.
19. Kyva V. Yu., Yagupov V. V. Pedagogical modeling of development of information and

communication competence of professors of distance learning in military education system. *Applied Researches in Technics, Technologies and Education: Journal of the Faculty of Technics and Technologies*. 2019. No. 7(3). P. 224–232.

20. Sierra R. Modelo teórico para el diseño de una estrategia pedagógica en la educación primaria y secundaria básica: Thesis presented en option al degree científico de Doctor en Ciencias Pedagógicas. Ciudad de La Habana, 2004. 202 p.

21. Yagupov V. V. Modeling the educational process as a pedagogical problem. *Continuing professional education: theory and practice: Science. method. journal / ch. ed. S. Sysoeva*. 2003. Issue 1. P. 28–37.

SUMMARY

Vasyl Yahupov,

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
National Defence University of Ukraine

Denys Konovalov,

National Defence University of Ukraine

A MODEL FOR FORMING THE PHYSICAL READINESS OF FUTURE OFFICERS OF THE GROUND FORCES FOR PROFESSIONAL ACTIVITIES

Introduction. *The article proposes a pedagogical model for the formation of the physical readiness of future officers of the Ground Forces (hereinafter referred to as the Army) of the Armed Forces of Ukraine for military-professional activities at the VVNI from the following blocks: target-methodological, substantive, subjective, methodical-procedural, effective.*

Purpose. *The article is a pedagogical design of a model for the formation of the physical readiness of future officers of the Ground Forces for military-professional activity in the process of military-professional training at the VVNIZ.*

Originality. *The "scientific value" of pedagogical modeling lies in the fact that it provides an opportunity to study various pedagogical phenomena on the designed model for systematic research on the subject of scientific research, including directly pedagogical aspects of the formation of the physical readiness of future officers of the JI in VVNIZ.*

Conclusion. *The pedagogical model of the formation of the physical readiness of future officers of the JI is an ideal reflection of the purpose, tasks, principles, conditions and blocks of its formation as in future military professionals, criteria and indicators for diagnosing the levels of its formation, as well as clarifying the connections between them.*

It was determined that pedagogical modeling is an effective scientific-pedagogical method for the formation of the physical readiness of future officers of the Soviet Union for military-professional activities, and the corresponding projected contextual professionally oriented model implements, first of all, the organizational and management function in relation to its formation. It has been proven that pedagogical modeling regarding the formation of the physical readiness of future officers of the JI for military-professional activity involves compliance with the requirements and principles of modern methodological approaches - systemic, contextual, competence-based and subject-activity.

Key words: *pedagogical modeling; model; formation; blocks; future officers; professional activity; physical readiness.*